

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnium Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCXLIX. ad annum DCLXXVI.

Parisiis, 1644

II. De incauto iuramento.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15300

ANNO
 CHRISTI
 655.

radicitus extirpatur: sicut denique^b in sacris missarum so-
 lennitatibus concordi voce profiteamur, ac dicimus:

Credimus in vnum Deum Patrem omnipotentem, fa-
 ctorem cæli & terræ, visibilium omnium & inuisibilium
 conditorem: & in vnum Dominum Iesum Christum, fi-
 lium Dei vnigenitum, & ex Patre natum ante omnia sæ-
 cula; Deum ex Deo, lumen ex lumine, Deum verum ex
 Deo vero; natum non factum, homouision Patri, hoc est,
 eiusdem cum Patre substantiæ: per quem omnia facta
 sunt, quæ in cælo, & quæ in terra: qui propter nos, & pro-
 pter nostram salutem^{*} descendit, & incarnatus est de Spi-
 ritu sancto, ex Maria virgine, & homo factus est; passus
 sub Pontio Pilato; sepultus, tertia die resurrexit. Ascendit
 ad cælos, sedet ad dexteram^{*} Patris: inde venturus in
 gloria iudicare viuos & mortuos; cuius regni non erit fi-
 nis. Credimus in Spiritum sanctum, Dominum, viuifica-
 torem, ex Patre & Filio procedentem, cum Patre & Fi-
 lio adorandum, & glorificandum; qui locutus est per pro-
 phetas: ^{*} in vnam catholicam atque apostolicam eccle-
 siam. Confitemur vnum baptisma in remissionem pecca-
 torum. Expectamus resurrectionem mortuorum, ^{*} vitam
 futuri sæculi. Amen.

* descen-
 dit de cæ-
 lis, incar.

* Dei pa-
 tris om-
 nipoten-
 tis:

& vnâ

* vitam

Huius sanctæ fidei regula idcirco nunc tractatus non
 recipit aperturam, quia & a sacris doctoribus abunde
 constat exposita, & imminentium causarum negotia nos
 ad alia pertrahunt peragenda.

II.

Secundæ disputationis occurſu adfuit negotium tam
 difficile, quam & graue, in quo de refugis atque perfidis
 disputatione commota; vtrumne posset eorundem tem-
 perari sententia damnatorum, magno satis conatu est ex-
 quisitum. Sed cum illarum series conditionum, ad quas
 decursis non longe temporibus pro eorum penuria, ho-
 stilitatis vastitas^{*} nos iurare coegerat, nostris esset audi-
 tibus recensita, tantam reperimus obligationis illic inesse
 censuram, vt macularum suarum nodositas non tantum
 videretur prohibitionem dedisse transgressionum, quan-
 tum conclusisse viscera pietatum. Aderat enim, quod in v-
 troque paucior agebat, & ne sancti nominis profanatio fie-
 ret, & ne miserationis operatio interiret: quia ex Dei no-

Conc. To-
 let. 7. c. 1.

* non

minis profanatione non aberat, * quod tenebat; & ex prohibitione pietatis aderat, quod tadebat. Dumque alterno periculorum obiectu * se prolatae sententiae compugnarent, periclitabamur * in bifido partium dissidentium calle, quo * diremptionis tramite iudicium properaret. Sed cum gressibus disputationis nostrae sese difficultatis congressio * deuia obiecisset, properandi tandem relicto discrimine, cum fragore singultuum, & imbribus lacrymarum, ad Deum, qui pietatis fons est, verba simul & corda conuertimus, orantes: Adspira sancte Spiritus, & ducito nos in portum voluntatis tuae, sedatis fluctibus ignorantiae nostrae. Ecce enim periculorum syrtes: in litore cursus nostri * peruenimus, atque * huiusmodi obuiantibus naufragiorum obicibus, quo * dispositionis nostrae vela pandamus, * attentius consideratione non cernimus. Sed adspira rursus sancte Spiritus, & dato nobis te donante nosse quod iubeas, ac te iuuante implere posse quod iusseris: vt & * perlustrando illumines, quod nescimus, & adiuuando * proficias, quod implere paueamus. * Si iam ergo in te quiescentes, erroneorum fluctuum pauoribus abdicatis, commercia nos * iubes disponere pacis, inchoemus illa, quae & in gloriam tuae omnipotentiae conferantur, & humanae saluti te * adnitente donentur. Temporibus non procul excursis, cum quorumdam * refugarum tumultuosa seditio frequenter vastationes terris inferret, & scandala populis cum excidiis irrogaret; adeo vt captiuorum turmas * reducere, & desolationes terrae, quae tali concussae sunt peste, quilibet conatus nequeat reparare, & * actum est vi potius necessitatis exortae, quam deliberatione iudicii, vt contra eosdem, eisdemque simillimos, cum omni fere populo acerrima iuramenta daremus. Vnde iurasse nos per attestationem diuini nominis, conditio iuramenti demonstrat, & neresolui queat, sacrae scripturae auctoritas instat: scribitur namque in Exodo: *Non assumes nomen Domini Dei tui in vanum: neque enim insontem habebit Dominus eum, qui assumpserit nomen Domini Dei sui frustra.* Item in Leuitico: *Non periurabis in nomine meo, nec pollues nomen Domini Dei tui. Ego Dominus.* At vero, quia illata pressurarum acerbitas resolui possit ac debeat, tam vinculorum & lamen-

22. q. 4. Necessesse est.
Exod. 20.

Leuit. 19.

ANNO
CHRISTI
655.

* quiter-
rebat,
* sibi
* anci-
pites in
* dire-
ptionis,
al. dire-
ctionis
* & de
via nos
abiecif-
set,

* proue-
niunt,
* hincin-
de
* disputa-
tionis
* atten-
tionis

* per te
lustrando
* perficias

* Simus
ergo in te
requies-
centes, &
erc.

* iube
* annuen-
te

* refuta-
torum

* duce-
rent, &
ecclesia-
rum de-
solatio-
nes face-
rent, que
tali
* exactu

ANNO CHRISTI 650. *horror infinuat, torum *error infinuet, quam eiusdem auctoritatis Dominicæ præcepta commendant. Etenim iuxta veterem translationem ita quosdam per Isaiam graui exprobratione Dominus increpat, dicens: *Væ filiis desertionis, dicit Dominus: fecistis consilium non per me, & sponsonem non per spiritum meum, ad iudicium peccatum super peccatum.* Item Ieremias: *Iniquitates nostræ declinauerunt ista, & peccata nostra amouerunt bona a nobis: quia inuenti sunt in populo meo impii, & laqueos statuerunt ad dispergendos viros, & comprehenderunt. Vt laqueus instans plenus volatilibus, sic domus eorum plenæ dolore.* Et per Michæã: *Heu mihi anima, quia perit reuertens ad terram; & qui corrigit, inter homines non est: omnes in sanguine iudicantur; unusquisque proximum suum tribulat tribulatione; in malum manus suas præparant.* Ad beneficentiam certe, quæ diuinis oculis tanto est gratior, quanto & inuenitur esse præstantior. sic nos Isaias instruit, dicens: *Dissolue colligationes impietatis, solue fasciculos deprimentes.* Paulus etiam vas electionis: *Pietas ad omnia utilis est.* Et Iacobus: *Iudicium sine misericordia illi qui non fecerit misericordiam: superexaltat autem misericordia iudicium.* Ioannes item: *Qui odit fratrem suum, homicida est: & scitis, quia omnis homicida non habet vitam æternam in se manentem.* Et per *semetipsum veritas: *Diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos.* Et iterum: *Dimittite, & dimittetur vobis: si autem non dimiseritis, nec pater vester cælestis dimittet vobis peccata vestra.* Ecce sunt Dominicæ iussiones hinc inde ad stipulata firmissima cautione præcepta: ac proinde quia sunt diuini oris prosecutione taxata, manebunt per omnia æterna lege præfixa. Quid ergo? numquid aut *iuramenti iustitiam, aut *misericordiæ pacem sibi contraire narrabimus, dum scriptum sit: *Misericordia & veritas obuiauerunt sibi, iustitia & pax se cõplexæ sunt?* aut quia controuersiarum lapsus sese in *contentione diffundunt, ideo vnus partis assertionem narrabimus non implendam? *Cur alterius assertio partis iacturæ *comminatur instantiam? & quia iuramenti custodia ultionem non temperat pauescendam, idcirco impietatis atrocitas mortem pariet execrandam? Absit: etenim si publicis sacramentorum gestis (quod Deus auertat) a quibuslibet illicita, vel non bona extitisset conditio alligata, quæ aut iugulare animam patris, aut agere compelleret stuprum sacratissimæ vir-

*anima mea, *perit reuertens a terra; *tribulat; omnes in malum

*semetipsum

*iuramenti iustitiæ, *iuramenti misericordiæ, *contentionem

*ne *patiatur

Isa. 30.

Ierem. 5.

Isa. 58.

1. Tim. 4. Iacob. 2.

1. Ioan. 3. Luc. 6.

Matth. 6.

Psalm. 84.

12. q. 4. Si public. luo p. 12. cap. 9.

ginis, numquid non tolerabilius esset stultæ promissionis
reiicere vota, quam per inutilem promissionum custo-
diam, exhorrendam criminum implere mensuram? Quod
si ita est, quomodo crederetur vnius obseruantia iussionis
esse fons pietatis, cum emitteret * riuulos vltionis? Aut
quænam illa esset sacræ obseruatio legis, quæ sacrilegia
committeret * prauitatis? Vel cuius mensuræ æquitas vide-
retur, vt ex vnius præcepti cautela, necis exoriretur im-
manitas truculenta? At nunc non ita contendimus, vt con-
tentionum diuortis concitatis, nos ipsos contentio-
nis certaminibus misceamus. Est vere pax in vtroque quod
dicimus: quia sic Spiritus sanctus iter nostrum ac cursum
temperat, vt in nullo * deuium hoc * a sua dispositione se-
cludat: vnde plena iam voce, pleniori fide, plenissimaque
intentione prædicimus, atque in tota sanctæ ecclesiæ vni-
uersitate prædicamus pariter & optamus, nulla profana-
tione solius & summæ diuinitatis nomen existere assu-
mendum, nullo periurii sacrilegio indebite profanandum,
nullo vsquam contractu fallaciæ contingendum. Nam si
attestante veritate, propter profanationem periurii eui-
tandam prohibetur omnino iurare, cum dicitur: *Sit sermo
vester, est, est, non, non: quod autem plus his est, a malo est:* quo-
modo impunitum erit, nomen tantæ gloriæ voluntarie
profanasse, dum in eo taxata fides dignoscitur interisse?
vel quatenus pacis fœdera * in gentium dissidia liga-
buntur, si non iuramenti pacta sanctiori integritate ser-
uentur? Etenim omne quod in pacis * fœdere venit,
tunc solidius subsistit, cum iuramenti hoc interpositio ro-
borat. Sed & omne quod animos amicorum conciliat,
tunc * fixius durat, cum eos sacramenti vincula ligant.
Omne etiam quod * testis adstipulat, tunc verius constat,
cum id adiectio iurationis affirmat. Quod si & testis desi-
ciat, innocentis fidem sola iurifurandi taxatio manife-
stat. Hinc & vt * mentibus humanis diuina voluntas pan-
deret quod volebat, ne labens fragilitas pro incerto tene-
ret, quod inuolantæ veritatis promissio exprimebat, per
Isaiam loquitur, dicens: *Ego Dominus, & non est alius; in
memetipsum iuraui.* Si ergo tantæ institutionis limite sunt
votiuia iuramenta seruanda, quis alienorum a veritate
hæc adstruat execrabiliter violanda? Stabunt ergo sa-

ANNO
CHRISTE
633.* tribulos
* probi-
tatis?* deius
nos casus
a disp.
* a se se-
cludat.

Matth. 5.

Iuo p. 12. c.
2. 22. q. 1.
Omne
quod.

Isa. 45.

* moti-
bus hu-
manis

ANNO
CHRISTI
633.

cræ auctoritatis viuida iussa, nec vana profanatione erunt aliquatenus temeranda. Verum ne iuramenta, quæ data sunt, videantur in nos ita penitus miserationum conclusisse præcordia, vt nullam de pietatis affectu animæ viscera concipiant indulgentiam paritura: sic stabilitis contractibus * iuramenti, sinum misericordiæ aperimus, atque ita cunctis Deo placita deuotione misereri censemus, vt nos nec iuramenti teneat cautio reos, nec inhumanitas faciat execrandos. Occurrere certe miserorum ruinis debet subsidio vnusquisque, quo valet, & releuatione alienæ vindictæ, a se Dei remouere vindictam: libat enim Domino prospera, qui ab afflictis pellit aduersa. * Inde Iob, ante passionis experientiam * impudens patientibus, quod in passionis suæ patientia memorabat, suarum virtutum catalogum texens, inter cetera sic connectit: *Benedictio perituri super me veniebat, & cor viduæ consolatus sum.* Et paulo post: *Flebam quondam super eum qui afflictus erat, & compatiebatur anima mea pauperi.* Hinc & Salomon: *Erue eos qui ducuntur ad mortem: & qui trahuntur ad interitum, liberare non cesses.* Quibus sanctæ auctoritatis instructi decretis, nec sanctum nomen profanasse nos constat, quod nullatenus profanandum vox nostræ prædicationis insinuat; & indulgentiæ visceribus adapertis, licet oris sui professione damnati difficile mererentur absolui (iuxta quod scriptum est: *Sanguis tuus super caput tuum; os enim tuum locutum est aduersum te.* Et iterum: *Ex ore tuo iustificaberis, & ex ore tuo condemnaberis*) tamen pietatis intuitu, & parcendi viam pandimus, qui & misericordiam prorogamus. Huius sane promissionis incaute crudam, cruentamque temperare sententiam illam quam maxime compellimur causa, quod hæc duo mala licet sint omnino cautissime præcauenda, tamen si periculi necessitas ex his vnum * temerare compulerit, id debemus resolvere, quod minori nexu noscitur * obligare. Quid autem ex his leuius, quidve sit grauius, * pro rationis acumine inuestigemus. Etenim dum periurare compellimur, creatorem quidem offendimus, sed nos tantummodo maculamur: cum vero noxia promissa complemus, & Dei iussa superbe contemnimus, & proximis impia crudelitate nocemus, & nosipfos crudeliori mortis

* iuramento

* Vnde Iob, iuuante passionis sue experientia, impeditur patientibus passionis suæ patientiam memorabat, suarumque virt. * imprudens

Iob. 29.

Iob. 30.

Prou. 24.

1. Reg. 2.
Matth. 12.

Distin. 17. c.
Duo mala.
Iuo p. 12. c.
16.
Buc. l. 12. c.
29. & c. 84.

* temperare
* obligari.
* pietatis acumine, al. puræ rationis

gladio trucidamus : illic enim duplici culparum telo percutimur, hic tripliciter iugulamur. Restat ergo vt eo no-
stra pergat sententia, quo misericordiae patuerit via : qua
ita Domino probatur accepta, vt plus eam cupiat quam
sacrificia veneranda, dicente ipso : *Misericordiam * volui, * volo,*
& non sacrificium. * Ac indulgentiae concessa licentia, mi- * Hac
serationis ipsius opus in gloriosi principis potestate redi-
gimus ; vt quia Deus illi miserendi aditum patefecit, re-
media pietatis ipse quoque non deneget : quae ita princi- * perfi-
pali discretione moderata * persistunt, vt & illis sit ali-
quatenus misericordia contributa, & nusquam gens, aut
patria per eosdem, aut periculum quodcumque perfe-
rat, aut iacturam, haec miserationis obtentu temperaf-
se sufficiat. Ceterum quaecumque iuramenta pro regia
potestatis salute, vel * contractatione gentis & patriae vel * confi-
hactenus sunt exacta, vel deinceps extiterint exigenda, * al. confu-
omni custodia, omnique vigilantia insolubiliter decer-
nimus obseruanda, a membrorum truncatione, mor- * religu-
tisque sententia * religione penitus absoluta. Sed ne pra-
uarum mentium versuta nequitia nosmet ad periurii
quandoque deuocet culpam, nec a sanctae fidei regula
hanc asserat venire sententiam, tam diuinae auctoritatis
oracula, quam praecedentium patrum assera huic nar-
rationi curauimus innectenda. Etenim incommutabilis
idemque semper existens Dei summi natura praecellens,
sua saepe in sacris literis legitur mutasse promissa, & pro
22. q. 4. In-
commutab.
22. q. 4. In-
commutab.
miser cordia temperasse sententiam. Vnde quamlibet sit
impassibilis atque immutabilis, * idem tamen deitate fir- * idē qui-
missima, crebro tamen eius & iuramenta leguntur, & dem eius-
pœnitentia : quae sacris extant mysteriis * adoperata. Iu- demq; dei-
rare namque Dei, est a seipso nullatenus ordinata con- tatis, licet
uellere : pœnitere vero, eadem ordinata, cum voluerit, sint dicta
firmis.
Ierem. 18. immutare. Sic enim per Ieremiam dicit : *Repente loquar * adoper-
aduersus gentem & aduersus regnum, vt eradicem & destruam,* ta.
& disperdam illud. Si pœnitentiam egerit gens illa * a malo suo, * super
quod locutus sum aduersus eam, agam & ego pœnitentiam su-
per malo, quod cogitavi vt facerem ei. Et per Ezechielem :
Ezech. 33. *Si dixerō iusto, quod vita viuatur, & * confisus in iustitia sua* * conuer-
fecerit iniquitatem : omnes iustitiae eius obliuioni tradentur, & in sus a
iniquitate sua, quam operatus est, in ipsa morietur. Si autem di-

Osea 6.
Matth. 9.ANNO
CHRISTI
655.* perfi-
ranti,* confi-
tutione
al. confu-
tatione* religu-
tione* idē qui-
dem eius-
demq; dei-
tatis, licet
sint dicta
firmis.
* adoper-
ta.* conuer-
sus a

ANNO CHRISTI 653. *xero impio: Morte morieris; & egerit pœnitentiam a peccato suo, vita viuet, & non morietur.* Si ergo nostra conuersio sic diuinam mutat sententiam, cur miserorum tantæ lacrymæ, vel * pressura tam crudam non * temperet ex miseratione vindictam? Hinc etiam populo Israelitico sæpe vltio promissa suspenditur, & Niniuitarum perditio diuinæ sententiæ permutatione sedatur.

At vero illustri laudum titulo præclarus auctor Ambrosius in libro de officiis primo, huiuscemodi rei causa sic loquitur: Est enim contra officium nonnunquam, promissum soluere, sacramentum custodire: vt Herodes, qui iurauit, quoniam quidquid * petitus esset, daret filiæ Herodiadis: & necem Ioannis præstitit, ne promissum negaret. Nam de Iephthe quid dicam, qui imolauit filiam, quæ sibi * victori primum occurrerat, quo votum impleret, quod sponderat, vt quidquid sibi primum occurrisset, offerret Deo? Melius fuerat nihil tale promittere, quam promissum soluere parricidio. Item in libro tertio: Purum igitur ac sincerum oportet esse affectum, vt vnusquisque simplicem sermonem proferat, vas suum in sanctitate possideat, nec fratrem in circumscriptione verborum * inducat, nihil promittat inhonestum: * ac si promiserit, tolerabilius est promissum non facere, quam facere quod turpe sit. Sæpe plerique constringunt se iurisiurandi sacramento, & cum ipsi cognouerint promittendum non fuisse, * sacramenti tamen contemplatione faciunt, quod sponderint; sicut de Herode supra scripsimus, qui saltatrici præmium turpiter promisit, crudeliter soluit. Turpe est, quod regnum pro saltatione promittitur: crudele, quod mors prophetæ pro iurisiurandi religione donatur. Quanto tolerabilius * tale fuisset periurium sacramento? Et post pauca de Iephthe differens: Miserabilis, inquit, necessitas, quæ soluitur parricidio. Melius est non vouere, quam vouere id quod sibi is cui promittitur, nolit exsolui. Et post paululum: Non semper igitur promissa soluenda omnia sunt. Denique ipse Dominus, sicut scriptura indicat, frequenter suam mutat sententiam. Vir quoque sanctissimus Augustinus vestigationis acumine cautus, inueniendi arte præcipuus, asserendi copia profluus, eloquentiæ

Amb. lib. 1. c. 50.

Matth. 14. Marc. 6.

Judic. 11.

22. qu. 4. Vnusquisque simplic.

Matth. 14.

Marc. 6.

Judic. 11.

22. q. 4. Non semper. Iona 3.

flore venustus, sapientia fructu fecundus, hæc in suis nar-
rat * affatibus. Duo sunt omnino genera mendaciorum, in
quibus non magna culpa est, sed tamen non sunt sine cul-
pa, cum aut iocamur, aut * proximis mentimur: illud
primum in iocando ideo non est perniciosissimum, quia
non fallit: nouit enim ille cui dicitur, ioci causa esse di-
ctum: secundum autem ideo * mitius est, quia retinet
nonnullam beneuolentiam. * Ideo ipse: Non auferat, in-
quit, veritas misericordiam, non misericordia impediatur
veritatem. Si enim pro veritate, aut quasi rigida veritate,
oblitus fueris misericordiam, non ambulabis in via Do-
mini, in qua *miser cordia & veritas obuiauerunt sibi.*

Psalm. 84.

Beatus etiam Gregorius papa, & libris & * meritis ho-
norandus, atque in ethicis assertionibus pene cunctis
merito præferendus, sic in libris infert moralibus: Quia
ergo Beemoth iste ita inexplicabilibus nodis ligat, vt
plerumque mens in dubio adducta, vnde se a culpa sol-
uere nititur, inde culpa arctius astringatur, recte dicitur:

Iob. 40.

Nerui testicularum eius perplexi sunt: argumenta nam-
que machinationum illius quo magis laxantur, vt relin-
quant, eo magis implicantur, vt terreant. Est tamen
quod ad destruendas eius versutias vtiliter fiat. Et cum
mens inter minora & maxima peccata constringitur, si
omnino nullus sine peccato euadendi aditus patet, mi-
nora semper eligantur. Quia & qui murorum vndique
ambitu, ne fugiat, clauditur, ibi se in fugam præcipitat,
vbi breuior murus inuenitur. Nostri quoque sæculi do-
ctor egregius ecclesie catholice, nouissimum decus, præ-
cedentibus ætate postremus, doctrinae comparatione
non infimus, & quod maius est, in sæculorum fine do-
ctissimus, atque cum reuerentia nominandus Isidorus,

*Isidor. li. 2.
sent. c. 31.
de iuramen.
sct. 10. & 22.
q. 4. Non
isthoc.*

in libro sententiarum secundo hæc pro tali narrat nego-
tio: Non est conseruandum sacramentum, quod * male
& incaute promittitur: velut si quispiam adulteræ per-
petuam cum ea permanendi fidem polliceatur. Tolera-
bilis est enim sacramentum non implere, quam perma-
nere in stupri flagitio. Similiter in synonymis: In malis
promissis rescinde fidem, in turpi voto muta decretum;
quod incaute vouisti, non facies: impia est promissio,
quæ scelere adimpletur. Hæc de sacris paginis, auctori-
busque

Isidor. lib. 2.

*Vide hic
Bure. qui
hic mire va-
riat.*

ANNO
CHRISTI
653.
* affecti-
bus.
Burch.
* pro mi-
sericor-
dia,
al. pro
proximis,
al. aut cū
promitti-
mus mēt.
* minus
* Idem

* vitæ
mer.

* malum
incaute

ANNO CHRISTI 653. busque præcipuis breuissime sufficiat prælibasse. Nam plurima colligere poterit, qui hæc attentius legendo quæsierit. Ceterum quibus hæc nequaquam sufficiunt, vel hinc sumant cum rubore silentium: quia optat vas electionis anathema esse a Christo pro fratribus * nostris, quam perdurare crudelibus in delictis. Rom. 9.

III.

Tertiæ ratiocinationis alloquio dolumus, ^d contra priorum monita patrum, vota perniciosissima posterum. Nam quanto frequentius illi noxia vetuerunt, tanto studiosius isti perpetrare vetita non quiescunt. Sicque per contrarium, quod penitus occumbere debuit, insultare non desinit: & res quæ tot excisa decretis arefcere potuit, ad vicem * Lernæi capitis, vt ferunt fabulæ, truncata virescit. Denique, quod sine magno dolore dicendum non est, reperiuntur quamplurimi negotio muneris perituri, mercari velle gratiam Spiritus sancti, dum vile præmium donant, vt pontificalis ordinis sublime culmen accipiant; obliui verborum Petri, qui dixit ad Simonem: *Pecunia tua tecum sit in perditionem, quoniam donum Dei existimasti per pecuniam possideri.* Al. 8. Proinde quia & vsitatum est tale malum, & maiorum frequenter extat mucrone succifum, nos quoque huic vulnere cancroso ignitum, quod superest, adhuc iniicimus ferrum; decernentes omnimodo, vt quicumque deinceps pro percipienda sacerdotii dignitate quodlibet præmium detulisset fuerit obtulisse, ex eodem tempore se nouerit anathematis opprobrio condemnatum, atque a * perceptione Christi corporis & sanguinis alienum, ex quo illum constat hoc execrabile Christo perpetrassè flagitium. Quod si aliquis extiterit, qui accuset: ille qui hunc ordinem munerum fuerat acceptione lucratus, & suscepti honoris gradu priuetur, & in monasterio sub perenni poenitentia religetur. Illi vero qui pro hac causa munerum acceptores extiterint, si clerici fuerint, honoris amissione multentur; si vero laici, anathemate perpetuo condemnentur. Decret. Iuo. p. 5. c. 83.

IV.

Quartæ congressionis euentu obuius sese nobis intulit pontificalis culminis lapsus, quem ante flere, quam *Concil. Tom. 15.* Rr